

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naš položaj.

Sé slovenskega Štajerja. [Izv. dop.]

Nehoté se mi vedno vriva vprašanje, kaj smo mi Slovenci na slovenskem Štajerskem pod Taaffejevo vlado dosegli. Nemški „liberalni“ listi vedno nam očitajo sebičnost in „nenasitnost“. V čem pa obstoji naša „nenasitnost“? na to vprašanje naj nam blagovolijo odgovoriti „pošteni“ liberalni žurnalisti. Dokler se ne izvrši članek 19. temeljnih postav, dokler je ta članek le na papirji, in dokler je ta članek mrtev za nas, toliko časa smo in ostanemo mi „nenasitni“. Poglejmo naše šole. Kaj se godi tu? Nič drugega nego vrši se germanizacija, koja hoče vse slovensko pogoltniti. Niti jedne srednje šole nemamo, v katerej bi se razen veronauka in slovenščine kaki predmeti v slovenščini podučevali.

Pri nas so celo narodne šole na pol pomemčene in naši vladni šolski organi tekmujejo v germanizovanju na teh učilnicah. In tako se godi pod sedanjo vlado, ko hoče biti „pravičen“ g. minister tudi nam!

V naših mestnih narodnih šolah pa se je naš jezik popolnoma izbacnil, kajti tu se malokje slovenščina predava in ako se predava, se zgodi to v pičlih uricah, kajti slovenski znati itak nij potrebno. „Deutscher Schulverein“ pač pri nas ne bode imel posla, saj za germanizovanje, kakor sem omenil, vladni organi dovolj skrbijo. — Slovenske vloge se pri naših sodnih več ne sprejemajo, ako jim nij v izveličevalnej nemščini prestava priložena, kajti naš jezik nij več navadni deželno-sodnijski jezik! Bode-li moral naš kmet sam k svojemu jeziku tudi kako prestavo vzeti, podajoč se k sodnji? Ali se ne godi huda krivica našemu slovenščine nezmožnemu kmetu, sedečemu na zatožnej klopi pa ne umejočemu jezika, v katerem se obravnava? Državni pravdnik ga toži, zagovornik ga zagovarja, zatoženec pa sedi nem in gluh na osodepolnej klopi. Gospoda, vi, ki nam odrekate pravico, katera nam gre, ali more ta nenaravni položaj še dalje trajati?

Kaj je nam prijazna vlada storila? Smo li mar na boljem nego pod vlado Auerspergovo? Ali Slovenec ostane tlačan, bodi si ta ali druga vlada? Ali se zanj nikdar zmenili ne boste?

Pri nas delajo uradniki po svojej volji, ne pomisleči, da se oni zavoljo ljudstva tu in ne narobe. Slovensko uradovanje to jim nikakor ne gre v glavo, ker ne znajo našega jezika, učiti pa se ga nečejo.

V javnem življenju je vsled tega naš jezik kamor prideš, tako zaničevan, da si ga ne upaš govoriti, posmehujejo se ti, ako se drzneš v naših pomemčenih mestih slovenski govoriti, in pri tacih demonstracijah zoper naš materin

jezik se uradniki, organi tiste nam „prijazne“ vlade vselej najbolj odlikujejo.

V tako žalostnem položaji se nahajamo mi Slovenci na Štajerskem, potem pa se nam očita nenasitnost!

Vedno, vedno pričakujemo od vlade pomoči, dolgo uže čakamo, pa pričakali nijsmo še ničesar. Ali bodo še le naši — potomci doživeli boljših časov? Ko bi bili vsaj tega prepričani, laglje bi dihal.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. maja.

V državnem zboru je soboto grof Taaffe odgovarjal na interpelaciji Kovalskega in grofa Harracha glede zadnjega ljudskega štenja. Kovalski je trdil, da se nij na Gališkem nij postavno ravvalo a Harrach, da se na Dunaji, kjer so se Čehi silili, da so se vpisali za Nemce. Grof Taaffe je priznal, da se deloma postava nij spoštovala.

12. t. m. je sešla se v Sibiriji konferenca Rumunciev, ki je določila, da imajo erdeljski Rumunci še nadalje ostati v pasivnosti, ogerski Rumunci pa da se imajo udeležiti volitev za v ogerski deželni zbor. Konferenca je sklenila naslednji program: Erdeljska mora dobiti avtonomijo, rumunski jezik se ima rabiti v upravi in justici in to po rumunskih okrajih. Avtonomijo cerkve in šole, katere ima podpirati država; boj zoper magjarizovanje in na posled občna ali vsaj bolj raztegnena volilna pravica.

Vnanje države.

Ruski časopisi pišejo tako o carjevem manifestu, da se ne dá sklepati, ali ga odobrujejo ali ne. Cenzura ne pripušča kritike. — O nemirih po raznih zapadnih ruskih mestih zoper jude piše „Golos“, da se godé zato, ker judje preveč ljudi deró in se ne žive pošeno, zategadelj se ves srd ljudstva obrača zoper nje.

Grof Loris Melikov je dal svojo ostavko, katero je car tudi sprejel.

Grško-turško vprašanje nij še na čistem. V Carigradu se zdaj vrše dogovarjanja glede pogodbe, ki se ima skleniti mej Turško in Grško.

Na Italijanskem je zopet ministerska kriza. Cairoli je zaradi dogodjajev v Tunisu dal kralju svojo ostavko, kralj pa je pozval Sello, da sestavi novo vlado. Italijanski časopisi ne prenehoma ostro napadajo Francijo.

Francija si je podvrgla Tunis popolnem. Tuniski bej je podpisal tako pogodbo, ki Tunis čisto izročuje Francoskej ter jemlje in odpravlja vsak drug tudi turški vpliv v Tunisu. Pri tujih vladah tuniski bej ne bode imel več svojih zastopnikov, z jedno besedo — angleški listi pravijo, da je odslej Tunis francosk departement. — Tuniski bej je baje od strahu pred Francozi zbolel.

Dopisi.

Z Dunaja 11. maja. [Izviren dopis.*] (Sprejem deputacij.) V nedeljo bil je

*) Po naključni zakasnjeno.

Ured.

dopoludne na dnevnem redu sprejem deputacij v gradu Schönbrunn. Uže ob devetih uri bilo je na tisoče in tisoče ljudij zbranih na dolgej mariahilfskej in schönbrunnsej cesti gledajoč razne deputacije, ki so se peljale v Schönbrunn. Vse deputacije bile so pred 10. uro dospele v Schönbrunn. Ob deseti uri zapustila je kraljica belgijska s kraljičino nevesto cesarski grad na Dunaji, kjer je bila bivša noč po dvornem plesu prenočila kraljevska obitelj. Vozile ste se v cesarskej kočiji s šestimi belci. Za njima peljal se je cesarjevič Rudolf. Ob deseti uri bile so vse deputacije v redu postavljene v velikej galeriji in sicer v sledečem redu: deputacija škofov, deputacija ogerske gospodske zbornice in zbornice poslancev, predsedništva cislejtanske gospodske zbornice in zbornice poslancev, deputacija češkega deželnega odbora in mesta Prage, deputacija dalmatinska in gališka, deputaciji mesta Lvova in Krakova, deputacija spodnje Avstrije in mesta Dunaja, deputacija gornje Avstrije, solnograška, mesta Solnograda, štajerska in iz Gradca, koroška, celovška, kranjska, bukovinska, mesta Črnovic, z Moravskega, mesta Brna in Olomuca, iz Šlezije in mesta Tešina, tirolska in mesta Inomosta, z Gorice in Gradiške, z Istre in Vorarlberka, mesta Trsta in zadnja deputacija bosenska obstoječa iz naslednjih članov: župana iz Zvornika Mojaga Ali Priča, posestnikov Hadži Jusuf Bega, Sems Beg Begoviča, Sulejmana Beg Begoviča, Ali Begoviča, Rustan Bega iz Derventa, Feim Beg Ali Begoviča, Ali Faga Seidegiča iz Kobasa.

Ob najstarejši uri naznanil je najvišji obrednik, da prideta cesarjevič Rudolf in kraljičina Štefaniya. Nastala je globoka tišina. Ko cesarjevič in njegova nevesta vstopita, zagrmelo je glasnih klicev v vseh avstrijskih jezicah. Cesarjevič in princesinja Štefaniya vstopila sta najprej v malo galerijo, kjer sta ju ogovorila predsednika obeh zbornic; potem so se predstavljale druge deputacije po vrsti. Po končanem cerklu zapustila sta Rudolf in Štefaniya galerijo, zopet pozdravljana v vseh avstrijskih jezicah. Deputacije predstavljali ministri, predsednik grof Taaffe, le slavonsko deputacijo predstavil je baron Filipović. Prškej deputaciji je cesarjevič zahvalil se v češkem jeziku rekoč: „Hvala vam, da ste prišli; ne morem vam reči, kako se uže veseliva na Prago.“ Tudi z dr. Riegrom, bivšim ministrom Jirečkom, Zeithammerom se je češki razgovarjal ter na konec zopet zagotavljal županu praškemu, da se zelo veseli na zopetni prihod v Prago. Na Smolkov pozdrav odgovoril je cesarjevič: „Srčno se vam zahvaljujem za tolike meni skazane dokaze vernosti, naklonjenosti, napravlja mi posebno veselje, da morem svoje nevesti kazati, da tudi pri nas je tesna

zveza mej ljudstvom in vladajočo rodovino, ki traje na veke ter stoji na vzajemnem zaupanju. Prosim, da izrečete zbornici mojo zahvalo." Zanimiv je tudi razgovor cesarjeviča s Poljakom Zyblikiewiczem. Rekel je: „Češki znam govoriti, a poljščina mi še ne gre, a razumim uže vse.“ Dalje je rekel: Cesar mi je pravil mnogo, kako krasno je bil sprejet v Galiciji. Nemški govor je cesarjevič končal s zahvalo v polščini ter pristavil: Kakor gospodje vidite, začel sem se učiti poljski. Tudi s poslanci se je mnogo razgovarjal. Dr. Matuša (Čeha) pozdravil je kot znanca, kneza Čartoriskega vprašal je, je-li pojde po končanem zasedanju na deželo; Grocholskega je vprašal, za kateri okraj da je izvoljen, Grocholski je bil osupnen ter odgovoril: „Jaz sem Grocholski.“

Tudi kraljičina nevesta zahvaljevala se je kratkimi besedami grofa Trauttmannsdorfa. Avdijenca je trajala celo uro.

Čehi in Poljaci sploh Slovani so se prepričali, da je cesarjevič zelo naklonjen Slovanom. Štefanija se tudi uči češkega jezika, ter se hoče tudi učiti poljskega.

Iz Trsta 14. maja. [Izv. dopis.] (Slovanstvo v Trstu. Nova banka — a ne Slovenija.) Veselje napolnila je vest vse tržaške Slovence, da je g. Gorup, znani rodoljub in slovenski milijonar v Trstu daroval v spomin svatbe Nj. Visokosti cesarjeviča Rudolfa 1000 gld. slovanskemu podpornemu društvu. To je gotovo najlepši spomin, ako se pomisli, da slovenski delavec v Trstu uživa najmanjšo podporo in da ga sploh zatirajo lahoni na vse mogočne načine. Lahonsko društvo „Operaja“ ima na stotine podpornikov in celo nekateri Slovani so rajše darovali temu društvu nego pa slovanskemu. Žalostno — a resnično, ker mnogo bogatih Slovanov v Trstu se ne upa z barvo na dan, in to celo po nepotrebnem, ker takih ljudij interesi ne bi prav nič trpeli, ako bi se prav kazali Slovane z dušo in telom.

No, gosp. Gorup dal je takim gospodom lep izgled, posnemanja vreden. Kedor le pomisli, kako veliko važnost ima slovansko podporno društvo v Trstu in ima v sebi le še kapljico slovanske krvi, ta ne more pozabiti na to društvo, ga ne more prezirati. Zatorej, gospoda slovanska v Trstu! posnemajte po svojej moči velikodušnega g. Gorupa. Da bodo naši delavci z velikim veseljem praznovali in slavili poroko tukaj obče priljubljenega cesarjeviča Rudolfa, to se razume, kajti poroka prinesla je tudi njim prelepi dar, vdani so tudi sè srcem našej dinastiji.

Slovanstvo se je sploh začelo bolj čutiti v Trstu, ono vidoma napreduje. Dokaz temu bila je nam tudi zadnja sijajna slavnost veterenov. — Onih 30.000 ljudij, ki so neumorno klicali „Živio“, ko se je godla cesarska himna, kaj mislite, je bila le ona množica nemška ali italijanska? Ne, ogromna večina onega ljudstva in ogromna večina veterenov bila je slovanska. Brez Slovanov ne bi bilo mogoče v Trstu napraviti kaj tako impozantnega. Slovanstvo je torej steber tržaškega ljudstva. —

Prepričali smo se torej, da tukaj imamo ljudstva dovolj in da je treba le organizacije, da postanemo odvažen faktor na obalah Adrije. — Tudi organizacija napreduje in resno napreduje. — Jeden glavnih faktorjev te organizacije je gotovo podporno društvo, drugi faktorji so: naši listi, naše politično društvo, naša druga društva. Prav zdaj pa delajo tržaški rodoljubje na to, da ustanovijo tudi domač denaren zavod ali banko, in to se

jim posreči skoro gotovo; — močij in kapitala imamo tukaj dovolj. Ako se nam posreči še ta stvar, potem imamo reči, da se je pri nas obrnilo na dobro in da bomo gotovo dosegli tudi vse svoje pravne pravice, za katere se krepko poteguje naše društvo „Edinost“.

Izpod Nanosa 8. maja. [Izv. dop.] Pravijo, da Tirolec postane še le po tridesetem letu pameten, kedaj pa postane nekateri naših Pivčanov pameten, to pa sam Bog vedi. Na vsako še tako mu drago skušnjo kaj naglo pozabi, nijedna mu ne služi v poduk in kakor hitro se mu ponudi prilika svojo lahkovernost pokazati, učini to takoj, naj ga to še toliko stane. Podučiti se pač z lepa ne da; kajti onemu, ki mu dobro že, ne veruje, sveta mu je pa beseda od onega, koji ga hoče prevariti. Antikrist bo imel pri nas, ako se naše ljudstvo kaj ne sprobrne, kar pa nij verjetno, kaj lahak posel; brez veliko novcev, le nekoliko priliznenih besedij, pa vse, ali vsaj velika večina takoj pojde za njim, to je — če bode prišel.

Pa ti lahkoverneži ne škodujejo se svojimi nespametnimi čini samo sebi nego tudi svojim pametnim ter marljivim sosedom kmetovalcem, kajti prvi podobni so utaplajočemu, kateri je blizu brega, zagledavši slamico sredi dereče vode se hlastno proti njej zažene, akopram mu ta kot rešilo vendar služiti ne more kar on tudi zna, ali v svojej obpnosti ne prizanese i svojemu najdražjemu prijatelju, tudi tega ako more zagrabi, da se potem obadva pogrezneta v globočino.

Še v prav toplem spominu imamo nespametno podjetje o preselitvi iz naših krajev v „blaženo“ Ameriko; dan za dnem se povprašuje po obljubljeni ter krvavo zasluženi plači, kojoj dolžuje oni imenitni švindlar Abendroth. Ali vse te jako drage, dá, za mnoge predrage skušnje ne služijo dovolj v poduk; kajti, kakor da bi bil brez možganov in glave, se zopet nekateri, kljubu vsemu svarjenju, pripravljajo za zopetno vožarjenje po Bosni.

Res je sicer, da izrok temu, ka so naši ljudje tako lahkoverni, je velika, neverjetna ravščina in ubožstvo, katera neusmiljeno gospodarita v celem Podnanosji in na Pivki, ali pomoči proti temu treba bode iskati na drug način ne pa s tem, da se konje in vozove pripravlja, in to prav drage, s katerimi se ne bode nigdar nič zaslužilo.

Mnogo jih je uže pričelo živino prodajati, da konje kupujejo ali pa tudi zamenjujejo in s hlapei se za plačo pogajajo. Vsem tem moramo reči, da naglost nij nigdar koristna ter da naj ne pijejo na medvedjo kožo, ko še za medveda ne vedó.

Iz Šent-Petra na Notranjskem 10. maja. [Izv. dop.] Tudi občina sv. Petra je slovesno praznovala dan poroke cesarjeviča Rudolfa s princesinjo Štefanijo Nj. veličanstva kralja Belgiškega. Uže 9. maja na večer ob 8. uri je naznanil strel možnarjev, praznično zvonjenje in razsvetljevanje vasi veseli praznik. Razsvetljene so bile hiše občine sv. Petra in posebno je bil lepo razsvetljen tukajšnji kolodvor. Bila so tudi vsa okna vseh okoli kolodvora stoječih hiš lepo razsvetljena. Zraven tega so goreli kresi na bližnjih gričih, ter so oznanjevali iskreno ljubezen tukajšnjega ljudstva do cesarske hiše.

Na 10. maja ob 5. uri je bila slovesna sv. maša z zahvalno pesnijo, katero je slavilo gromenje možnarjev. Pri sv. maši so bili pričujoči občinski zastop, kraj. šol. svet, uradniki tukajšnjega kolodvora in c. k. pošte in c. kr.

gendarmi. Prišla je pa tudi k sv. maši vsa šolska mladina s svojo zastavo pod vodstvom učitelja. Po sv. maši je šla vsa šolska mladina zopet v lepem redu v šolo, kjer se jej je pomen tega praznika razložil, in potem se je pela cesarska pesen. Končno je vsa šolska mladina, na slavo cesarjeviča Rudolfa in princesinje Štefanije vskliknila trikratno živio.

Iz Predvora 10. maja. [Izv. dop.] Tudi pri nas smo slovesno obhajali poroko cesarjeviča Rudolfa. Uže sinoči naznanjali so nam možnarji in prelepi kresovi po bližnjih planinah denašnjo svečanost. Ob osmih zjutraj imel je g. župnik slovesno sv. mašo in „Te deum“, katere se je udeležilo tolikanj ljudstva, ko komaj kak drug praznik! Cerkev, stolp, šola in vsi vhodi so bili prav primerno okinčani z zastavami in zelenjem. Z bližnje graščine našega obče spoštovanega župana vibrala je velikanska cesarska zastava, sè stolpa farne cerkve pak jednaka slovenska.

Po končanej službi božjej je šolska mladina v šoli bila obdarovana s knjigami Tomšičevimi „Cesarjevič Rudolf“. Blagi naš gospod župnik in posestnik Ekar nabrala sta pri prijateljih šolske mladine svoto za izlet na „Tupalško gmajno“. Mladina, pogostena s kavo, kruhom in vinom, se je zabavala prav dobro in še le popoldne razšla se. Pelo se je mnogo, na zadnje po cesarskej pesni zadonelo je iz vseh grl „živio“. Sična hvala gospodu županu, gospodu župniku in vsem drugim prijateljem šolske mladine!

Iz Cerklja nad Kranjem, 12. maja. [Izv. dop.] V Cerkljanskej fari bomo pomnili svečanostne veselice, priredjene v proslavljenje poroke carjeviča Rudolfa in kraljevske princesinje Štefanije še v poznih letih. Vsi odličnjaki iz Cerklja in okolice: čast. duhovščina, g. župan Vavken, g. okrajni zdravnik Ed. Globočnik, zlasti pa veliki posestnik Praddvorom g. Ed. Urbančič, so v izglednej slogi sklenili, slaviti praznik mogočne Avstrije, ter skroeti za to, da se ta dn-va vse raduje. Le-ta namen se je vzlic neugodnem vremenu srečno popolnem dosegel.

Red slavnosti bil je ta. Dne 9. maja: popoldne izlet Cerkljanske in Založke šolske mladine na grad „Strmolj“; kresovi; razsvetljava; streljanje; banket; dne 10. maja: ena slovesna maša za ljudstvo a druga za šolsko mladež. Naposled obdarovanje revežev. Program ta izpeljal se je vsestransko dobro. Najprijetnejša točka bil je gotovo pohod gostoljubnega prijatelja šolske mladine, imovitega g. Edvarda Urbančiča na Strmolji, kjer je več deklic in dečkov dobro govorilo in deklamovalo a drugi vsi klicali so navdušeno: Živio!

Za slovo je mal fantiček primerno zahvalil se graščaku g. Ed. Urbančiču za vabilo in pogostovanje, v obče pa za njega zdaj in prej zmirom izkazano ljubezen do mladine. O mraku zasvetili so se mnogi kresovi po hribih v okolici, hiše Cerkljanske, župnija, kosarna c. kr. žandarske postaje i. t. d. okinčale so se z mnogobrojnimi lučicami, zastavami in transparenti in možnarji so pokali.

Pri večernem banketu pri g. županu Vavknu napil je zdravico g. župan presvitlemu cesarju Franc Jožefu; g. župnik v daljšem govoru presvitlemu cesarjeviču in njega nevesti; g. okrajni zdravnik pa vladi in nje zastopnikom.

Iz Trebnjega 10. maja. [Izv. dop.] Za veličastnimi pripravi, ki so se v slavljenje poroke preuzvišenega cesarjeviča nastolnika Rudolfa po vseh krajih naše mile domovine vršile, tudi naš Trebanjski okraj nij ho-

tel zaostati. Sinoči ob 9. uri nameravana je bila baklada z lampijoni in serenada pri županu in drugih odličnih osobah, pa zbog silnega dežja le deloma izpeljana. Denes je bila slovesna maša v navzočnosti vseh uradnikov in dostojanstva našega kraja, šolske mladine in mnogobrojnega občinstva. Pri maši so peli vrli pevci večinoma kmetijski fantje prav dobro, kar je bilo do zdaj nekaj nenavadnega, upamo pa, da jih bomo odslej večkrat slišali!

Po maši vršila se je slovesnost v šoli. Prvi je govoril naš prečastiti gospod dekan, za njim gospod nadučitelj. Za tem so sledile deklamacije in petje, kar je prav dober vtis napravilo na vse navzočne. Po končanej šolskej slavnosti je šla šolska mladina z učitelji in nekaterimi občinskimi zastopniki na šolski vrt, kjer so se vsadila štiri drevesa, dva sadna in dve lipi za večni spomin na ta dan, ter je vsako drevo dobilo ime, jedno Rudolf a drugo Štefanija. Končno smo pogostili šolsko mladež v graščini blage in milostljive gospe Greslove, ki je mnogo darovala in sama razdelila mej otroke. Tudi drugi Trebanjci od prve do zadnje hiše in drugi gospodje in gospe so po svojih močeh pripomogli, da se je slavnost dostojno vršila. Iskrena hvala vsem, osobito gospe Greslovej, gospodom sodnijskemu predstojniku in pristavu, dr. Vašiču in Jožefu Zorétu.

Iz Velikih Lašč, 11. maja. [Izv. dop.] Dopisi „Slovenskemu Narodu“ iz našega okraja so redki ko bele vrane, tako da bi vnenji človek mislil, ka je v ožjej domovini najzaslužnejših dveh še živečih slovenskih pisateljev (gg. Levstika in Stritarja) „sve mrko“. Da pa svet své, ka mi Laščani nijsmo Bog vedi kaki zaspaneti, nego da s pozornim očesom in s živim zanimanjem izpremljamo vse, kar se važnejega po širnem sveti godí, zatorej naj denes poročam, da smo tudi mi vesel dogodjaj v cesarskej rodovini: poroko obče ljubljenega našega cesarjeviča nastolnika Rudolfa s kraljicino Štefanijo belgijsko po mogočesti svečano obhajali, in to slavnost nekoliko popišem.

Začetek svečanosti je bil v ponedeljek 9. t. m. ob šestej uri zvečer z razobešenjem velike, nove črno-rumene zastave na uradnem poslopji; to je bilo tudi znamenje strelcem, in takoj so se jeli razlegati streli iz možnarjev po vsej okolici, obznanjaje ljudstvu važnost jutrnjega dne. — Ko se je bilo dobro pomračilo, začela se je razsvetljava našega selišča, in kmalu so bila razsvetljena vsa poslopja do najmanjše kočice, tu pa tam s transparenti ali drugače lepó okrašena. Mej razsvetljavo so pevci zapeli nekatere slavnosti primerne pesni; tudi umeteljni ogenj se je bil imel zažgati; ali zaradi silnega vetra in dežja, ki je vsej slavnosti mnogo kvare delal tudi drugi dan, nij bilo možno te točke zvršiti, zatorej je bila preložena na drugi večer.

Vtorek zjutraj so začeli zopet na vse zgodaj možnarji grmeti; ob osmih je bila slavna sv. maša, katere so se udeležili vsi gospodje uradniki, učiteljsko osebje s šolsko mladino, mej katero je bilo po končanej maši v prostorih ljudske učilnice razdeljenih več iztisov Tomšičeve knjižice: „cesarjevič Rudolf, nastolnik avstrijski“, ki jih je bil g. državni poslanec Klun v ta namen poslal tukajšnjemu g. župniku; dalje iz vasi in okolice tolika množica ljudstva, da je bila jako prostorna cerkev do konca napolnjena. Ker je ves dan deževalo in stoprav proti večeru nekoliko razjasnilo se, to smo svečanost o mraku se streljanjem in jako lepim ter srečno zvršenim umetelnim ognjem in petjem dostojno končali. Na večer smo

opazili tudi zvonaj bližnjega selišča Male Lašče precej velik krés, katerega so zakurili vaški fantje ter ondu prepevali; od Dobrépolja semkaj pak se je razlegalo grmenje možnarjev, objavlja je svetu, da tudi Dobrépoljci slavé avstrijskim narodom toli pomemben dan.

Iz Griž v Savinjskej dolini 10. maja. [Izv. dopis.] Naj vam tudi od nas kratko poročam, kako smo obhajali veselje poroke Nj. Visokosti cesarjeviča Rudolfa in Štefanije belgijske. Občinski kakor šolski svet sta po sejnih sklepih odposlala častitajoče adrese na Nj. Veličanstvo. Sinoči se je pritrkavalo, umeteljni ogenj se je spuščal, streljalo se je z možnarji, in nekaj kresov se je, akoravno je deževalo, užgalo; veliko pripravljenih pa nij hotelo goriti. Jedna hiša, katera se daleč v savinjsko dolino vidi, bila je lepo razsvetljena. Videli smo od tod tudi en del neki krasno razsvetljenega Žavca in sijajno razsvetljene gradove Plevna, Grmovje, Nivi Klošter in Zalog. Denes bila je ob 8. zjutraj slovesna peta sveta maša, katere se je občinsko in šolsko svetovalstvo, šolska mladina z 9 učiteljem udeležila. Potem je bila svečanost v lepo okinčanej šoli; po jedernatih govorih učitelja g. Kolariča, župnik č. g. Arženška in g. Širce so se od šolarjev prav lepe dnevene primerne pesni deklamovale in pela se je cesarska himna; naposled se je mej mladino razdelilo 100 knjižic „Cesarjevič Rudolf nastolnik avstrijski“, in so se otroci tudi pogostili. —

Iz Travnika v Bosni 7. maja [Izv. dop.] Žal mi je, da radi službene dolžnosti nijsem mogel prej poročati o hitrem ali prekem sodu, kateri se je dne 25. aprila v Travniku vršil.

Naj vam stvar malo razjasnim. Davkar Markovina iz dolnjega Vakufa, rododalmatinec, 27 let star, je dné 11. februarja t. l. svojega predpostavljenega davkarskega nadzornika Hrvata Sokoliča in kotarskega predstojnika Srba Gjorgjeviča blizu Bigojne z vratno z revolverjem ustrelil, bila sta oba v trenutku mrtva, prvemu je prestrelil srce, drugemu pljuča. Zločin se je izvršil zunaj Bugojne na cesti, vsi trije so jezdili na konjih. Markovina se je precej pri vojniškem zapovedništvu v Bugojni javil in natanko zločin opisal. Markovina je bil značajan človek. Uzrok umora je bilo osobno mrženje in krivo obdolženje Markovine.

Markovina je stal zato 25. p. m. zaradi dvojnega zavrtnega umora pred vojnim hitrim sodiščem in bil na smrt obsojen. Nepopisno junaško je bilo njegovo obnašanje; zapazil je mej pričami svojega največjega prijatelja, objel in poljubil ga — in potok solz se mu je vлил po lici; hitro si z robcem obriše solze in reče: gospoda! ne zamerite in ne mislite, da imam pred smrtjo strah, ali srce se mi hoče razpóčiti, kadar svojega največjega prijatelja vidim. Prosil je še enkrat vse pričujoče za odpustčanje, zavezal si sam oči s svojim robcem, odpel si suknjo in vojakom rekel: „Za Boga molim Vas, zadenite dobro“, štiri puške so počile in — Markovine nij bilo več.

O značaji Sokoličevem in Gjorgjevičevem — ne morem tukaj spregovoriti.

Domače stvari.

— (Iz Vipave) smo v ponedeljek popoldne uže prepozno za včerašnji list sprejeli sledeča dva telegrama: Po 101 strelu z možnarji ob petej uri zjutraj po Vipavi do Gradišča budnica vojaške godbe. Ljudstvo dohaja iz vseh vasij vipavskega okraja, iz Primor-

skega, Postonjskega in iz Idrijskega okraja. Vreme najlepše. Po slovesnej sv. maši predstavljenje uradov, duhovščine, društev in deputacij pri g. deželnem predsedniku. Pri banketu napiva župan vipavski Karel Dolenc, proslavljajoč pomen poroke cesarjeviča Rudolfa s Štefanijo, cesarju, deželni predsednik g. Winkler vipavskemu okraju, okrajni glavar g. Globčnik deželnemu predsedniku, Rihard Dolenc okrajnemu glavarju, kateri na to pozdravlja složnost županov vipavskega okraja, da skupno tako slovesnost napravijo, česar ob tej priliki nijeden okraj nij storil. Napivalo se je samo slovenski. — Mej banketom je včeraj dohajalo vedno več ljudstva, ob treh popoldne se je zbrala vsa množica pred gradom grof Lanthierjevim in po sporedu podalo se je mnogoštevilno ljudstvo na Zemono v najlepšem redu, spredaj zastave vipavske, slapenske in podražke čitalnice in podražkih pevcev. Gospod deželni predsednik se je udeležil ljudske veselice na Zemoni, ki se je izvrstno vršila.

— (Gospod deželni predsednik Winkler) se je v ponedeljek zjutraj vrnil iz Vipave, neki jako zadovoljen z lojalno slavnostjo, katero je priredila Vipavska dolina na čast poroki našega cesarjeviča.

— (G. dr. Ivan Tavčar,) ki zaradi obilnega drugega dela sicer nij mogel dalje opravljati urednikovega posla, je na prošnjo upravnega odbora „Narodne tiskarne“ ipak obljubil, da bode še spretnim svojim peresom kakor doslej redno sodeloval pri našem listu.

— (Javna tombola) v nedeljo popoldne na kongresnem trgu vršila se je v lepem redu in pri najlepšem vremenu. Tombole se je udeležilo kakih 3000 ljudi, tedaj zdatno menj, nego pri drugih enakih prilikah minolih let. Bilo je 5 tern po 5 gld.; 4 kvaterne po 10 gld.; tri kvinterne po 20 gld.; in dve tomboli, jedna za 100 gld. druga za 50 gld. Prvo je dobil dijak iz VII. razreda tukajšnje realke Alojzij Hiršal, drugo pa Katarina Novak, delovka v tukajšnji fabriki za tobak. Čisti dohodek dobila naspól „prvo občno bolniško podporno društvo“ in Elizabetine bolnica za otroke.

— (Glavni odbor za obdelovanje ljubljanskega močvirja) minoli petek nij zboroval, ker se nij sešlo toliko odbornikov, da bi bili mogli sklepati. To je žalostno znamenje in malo laskavo za gg. odbornike, da jih tako važni predmeti, kakor so bili v petek na dnevnem redu, niti ne privabijo k seji.

— (Novo poslopje,) katero se je dozidalo Lichtenturnovej dekliškej sirotišnici na Poljanah to pomlad, je uže pod streho in bode kmalu dogotovljeno. V novem poslopji bode do jeseni lahko nastanjenih kakih 30 do 40 sirot. — Tudi poslopje deške sirotišnice Vincencijeve družbe na spodnjih Poljanah je uže od raznih gostačev, kateri so še do sv. Jurja v njem stanovali izpraznjeno in zdaj se pričnó poprave, katere bodo do jeseni izvršene popolnem.

— (Zidanje nove klavnice) na Poljanah precej brzo napreduje. Zidarji bodo uže kmalu dovršili glavno svoje delo in pridejo na vrsto tesarji, da postavijo strehe. Za njim imajo posebno mnogo dela še kamenoseki.

— (Od Pivke) se nam piše, da so v Postonjskem okraju c. kr. okrajnega glavarstva sluge raznašali glasovnice za volitve v trgovinsko in obrtsko zbornico in sicer nekako — na tihem. Županstva niti vedela nijso, da so se — in to stoprav 13., a 17. so uže volitve, — raznašale izkaznice. K sreči je

tu nekoliko vrlih narodnjakov, ki so se brzo napotili podučevati narodnih volilcev. In hvala Bogu, vse do jednega imamo v narodnem taboru; vsi so volili od narodnega volilnega odbora nasvetovane kandidate. Tako smo menda nekaterim gospodom nasprotne nam stranke malo skalili vodo in podrli jim nado do zmage.

— (V novomeškem šolskem okraji) obhajale so vse ljudske šole kolikor najbolj mogoče slovesno 10. majnika na čast Nj. c. kr. visokosti cesarjeviča Rudolfa in princesinje Štefanije o priliki Njijne poroke, po programu, ki ga je sestavil cesarski okrajni šolski svet. Svečanost vršila se je v cerkvah, v šolah in na šolskih vrtih. Uže 8. t. m. izročil je c. kr. okrajni šolski nadzornik s tremi učitelji c. kr. okrajnemu glavarju vošilno addresso, ki jo je poklonil z učitelji presvetlemu cesarjeviču in presvetleji princesinji; isto tako čestital je 10. t. m. v imenu učiteljstva in vse ljudske šolske mladine o slavnej poroki pri c. kr. okrajnem glavarju.

— (Iz Ljutomer) se nam piše: Mej ugovori za previsoki vcenjeni posestni hasek je naredil samo gosp. Fr. L. v celej Malonedeljskej fari svoj ugovor nemški. Ker se ta gospod broji pre tudi mej narodnjake, za to ga stavimo za vzgled! Kar smo dobili ugovorov, bili so še vsi samo slovenski in to iz raznih krajev in od ljudij, kateri so mej nami za „vsko“ na glasu! Če kak uradnik Slovencu piše nemški, ga takoj stresete, sami pa še hujše grešite.

— (Za novo ekspedicijo dr. Holuba) v južno Afriko nabralo se je mej učenci tukajšnje velike realke 20 gld., mej učenci tukajšnje gimnazije 16 gld.

Pozivi!

Ker se za nekaj dobrih loterij, napravljene pri veliki ljudske veselici dne 8. maja na Kozlarjevem vrtu, dobili še niso oglašili, pozivljamo jih s tem, da se oglašé zadnji čas do 20. t. m. pri tajniku šišenske čitalnice, gozpodu Ant. Knezu.

Spodnja Šiška, 16. maja 1881.

Odbor.

Razne vesti.

* (Dingelstedt.) Na Dunaji je umrl 15. t. m. dvorni svetovalec in vodja dvornega gledališča Dingelstedt. Rojen 1814 na Nemškem je bil 1867 poklican na Dunaj za vodjo novega dvornega opernega gledališča. Dingelstedt je veliko pisal v več strokah poezije ter je bil na dobrem glasu v Nemcih kot lirik, novelist in dramaturg. Največ je delal za gledališče in njemu gre zasluga, da je Shakespearov drame priredil za današnji gledališki oder.

* (Odvetniški humor.) Neki mož je stal pred sodnijo zatožen, da je umoril svojo ženo, nje truplo razsekal, dejal kosove v zaboj ter odposlal po pošti. Zagovornik je zastopal iskal iz zatoženčevega življenja česa, kar bi zanj govorilo. Naposled pa ginenim glasom reče: „Gospodi porotniki, verujte mi, človeški čut nij še zamrl v zatoženci. Še celo potem, ko si je vest obtežil s strašnim zločinom, ostalo mu je toliko pravnega čuta, da je zaboj — frankoval!“

Lístnica opravištva. G. M. O. v V. Vaša naročnina poteče 15. avgusta t. l.

Dunajska borza 17. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih	77 gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	75	
Zlata renta	95	45	
1860 drž. posojilo	132	75	
Akcijske narodne banke	831		
Kreditne akcije	352	10	
London	117	40	
Srebro			
Napol.	9	31 1/2	
C. kr. cekini	5	55	
Državne marke	57	30	

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Dr. Sprangerjeve kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet, pomagajo takoj, če ima človek krč v želodec, migrenno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr.ih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vzamejo vso zlobo in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. J. Svoboda v Ljubljani, a flaon 30 in 50 kr. av. velj. (247—5)

Zaloga vina.

Prav dobro dolensko vino od leta 1880 rumeno po 7 gld., rudeče po 7 gld. 50 kr., staro vino od leta 1879 rumeno ali rudeče po 8 do 9 gld. avstrijsko vedro prodaja

A. Cvenkelj
v Sevnici (Lichtenwald).
Naročniki naj lastno posodo poslati blagovolijo.

Nenavadno velik, sè slamo krit

kozolec,

z 28 štantov, dobro ohranjen, bo v soboto dne 28. maja 1881 ob 10. uri dopoludne na belneške graščini zraven Moravč prav po ceni na dražbi prodan. Pri tej priložnosti se bo tudi hišno orodje prodalo. Kupčevalci so sem povabljeni.

Vino na prodaj.

Belo vino od 1880. l. gld. 11.50, 1879. l. gld. 14, 1875. l. gld. 19, rudeče vino po gld. 14, pravi slivovec gld. 42, pravi tropinovec gld. 32 prodaja po hektolitrih od ptujskega kolodvora netto kasa

J. Kravagna,
v Ptui na Stajerskem.

Kothe-jevo ustno vodo,

zbog njenih izvrstnih lastnostij zoper zobne bolečine in ustni smrad znano, priporoča a flaon 35 kr. z navodilom za rabo vred

JOH. GEORGE KOTHE,
dvorni liferant v Berlinu.

Podružnica: Dunaj, I, Tiefer Graben 37, I.
V Ljubljani jo ima pravo samo lekarnar gospod Jul. pl. Trnkoczy. (194—6)

Poletna stanovanja

Umrli so v Ljubljani:

14. maja: Janez Gajgar, šivilje sin, 2 leti, v Gradski št. 13, za jetiko. — Ferdinand Polik, železničnega sprevednika sin, 14 dni, na Marije Terezije cesti št. 18, za požarstvo. — 15. maja: Jurij Supan, branjevec, 30 let, pred Igriščem št. 2, za jetiko. — Franca Pirč, delavca hči, 8 mes., v Krav. ječ dolini št. 2, za slabostjo. (275—2)

Mazač,
slikar napisov,
in
lakirar.

Adolf Eberl,
Ljubljana, Marijin trg,
poleg frančiškanskega mostu.

Zaloga
oljnatih barv,
laka in
firneža.

Ces. kralj. izklj. priv. Wilhelmov tekoči zeliški sedativ „BASSORIN“

od
Franc Wilhelma, lekarja v Neunkirchenu,

jedino, katero je visok c. kr. zdravstveni urad preiskal in potem odličilo nj. veličanstvo cesar Fran Josip I. z izključivim privilegijem.

To sredstvo je priredel, kateri, ako se z njim namaže, čini pomirovalno, dobro, olajšujoče v slabosti na živcih, bolečinah na živcih, živčnih boleznih, telesnej slabosti, revmatičnem živčnem trganju po udih, zoper revmatizem, trganje po udih, bolečine v mišicah, zoper bolečine na obrazu in po udih, giht, revmatizem, glavobol, omotico, šumenje po ušesih, bolečine v križi, zoper slabost udov, posebno pri dolgem potovanju (vojakom, gozdarjem) zoper zbadanje ob straneh, nervingne boleznij vsake vrste, tudi zoper zastarel revmatizem.

Jedna bučica z zdravniškim navodom stane 1 gl. a. v. Za kolek in zavoj 20 kr. posebe. Prodaje tudi: (20—8)

V Ljubljani: Peter Lassnik.

V Brodu Eug. Schrepel, lekar. V Gradci J. Purgleitner, lekar. Wend. Trnkoczy, lekar. V Zagrebu Sig. Mitlbach, lekar.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodec

in nepresežno zoper ne-slast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnjenost, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnujs in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezni na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.
Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Frave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajske cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnove trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Mich. Guglielmo. Celje: lekar J. Kupferschmid; Kranj: lekar Drag. Šavnik; Kamnik: lekar Josip Močnik.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besedo: Echte Maria-zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečaten z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimaajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (362—40)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.